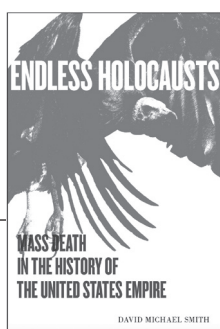

Bokhjørnet

David Michel Smith

Endless holocausts. Mass death in the history of the United States empire
New York: Monthly Review Press, 2023
526 s.

Av Tore Linné Eriksen

Bokredaktør i Gnist

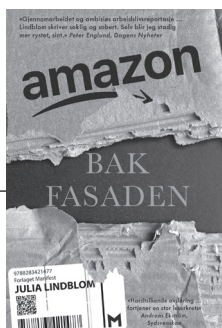
USA som drapsmaskin

Det marxistiske tidsskriftet *Monthly Review* driver også et bokforlag som utfordrer myter om USA, slik statsviter-professoren David Michael gjør i denne veldokumenterte gjennomgang av USA som imperialistmakt fra republikkens første dager til i dag. Boka har også stor aktualitet, ettersom det er ei utbredt oppfatning – også her hjemme – at en regelstyrt og liberal verdens-

ordning har vært rådende fram til Russlands okkupasjonskrig mot sitt naboland.

Smith går grundig til verks med delkapitler som kan leses hver for seg, der han starter med det som er utrydding av flere urfolksnasjoner, og han forklarer hvordan USAs økonomiske makt ble bygd opp gjennom afro-amerikansk slavearbeid og vold mot arbeiderklassen. Vi får også en gjennomgang av de mange krigene etter 1945, slik som Korea, Indokina, Irak (to ganger) og Afghanistan, der forfatteren også viser til at USA i dag har over 800 militærbaseer og 200 000 soldater i mer enn 100 land. Det som virkelig er nytt, er gjennomgangen av kapitalistisk vold gjennom ulykker og død på arbeidsplassen og en profittdrevet opioidkrise. Det er selvfølgelig vanskelig å kalkulere nøyaktig, men han konkluderer med at USAs militære og økonomiske system er ansvarlig eller medansvarlig for å ha tatt rundt 300 millioner menneskers liv. Altså et viktig bidrag om Norges viktigste allierte og myten om det gode USA som står opp mot det onde.

Julia Lindblom

Amazon. Bak fasaden

Manifest forlag, 2023, 282 sider

Oversatt fra svensk av Gøril Eldøen og
Magne Tørring

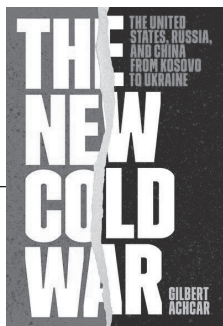
Bak Amazons fasade

Amazon. Bak fasaden vakte fortjent oppmerksomhet da reportasjeboka kom på svensk for et par år siden. Julia Lindblom forteller en historie som begynte som en nettbokhandel på 1990-tallet, men som nå selger alt mellom himmel og jord, men som også organiserer skylagring, produserer roboter og taleassistenter, kommuniserer via egne satellitter og lover oss måneturisme. Jeff Bezos har en personlig formue på mer enn 1300 milliarder kroner.

I tillegg til aggressiv skattefiksing er forretningsideen at en stor del av de rundt 1,5 millioner tilsatte har en løselig tilknytning gjennom bemanningsbyråer eller underleverandører. Slik presser de priser og lønninger ned. Gjennom reiser og intervjuer rundt om i Europa tegner forfatteren et skarpt bilde av hensynsløs utbytting, kontroll, detaljstyring og overvåking. Og er det streik i ett land, for eksempel Tyskland,

øker presset på dem som jobber på anlegg i Polen eller Spania.

Dette er historien om en gigant med mange fangarmer, men viser også hvordan klassekamp og faglig organisering finner sted mot sterke krefter. Til den norske utgaven har Lindblom foretatt nyttige oppdateringer og lagt til et etterord som viser at Amazon har blitt mer sårbar gjennom fagforeningsaktivitet, streiker og forslag om EU-reguleringer. Personlig ville jeg ha ønsket at forfatteren også hadde diskuterte litt grundigere hva som er fellestrekk i det kapitalistiske arbeidslivet og hva som er unikt for Amazon.

Gilbert Achcar

The new cold war. The United States, Russia and China from Kosovo to Ukraine
The Westbourne Press, London, 2023,
356 sider

Er den nye kalde krigen så ny?

Med sin libanesiske bakgrunn har Gilbert Achcar, professor i Utviklingsstudier ved School of African and Oriental Studies i London, i ei årrekke levert skarpsindwige analyser av internasjonal politikk og den globale kapitalismen fra et anti-imperialistisk Sør-perspektiv. Derfor er det lov å ha høye forventninger når han tar for seg triangelet USA, Russland og Kina, og de blir da også innfridd. Det er fordi han, i motsetning til mange andre på venstresida, også ser konflikter i lys av klasser, kapitalmakt og ideologier innad i de enkelte land.

Etter Russlands angrep mot Ukraina har mange omtalt dette som innledninga til en ny kald krig, der alt nærmest er endra over natta. Slik ser ikke Achcar det, han griper tilbake til de mulighetene som USA og Nato forspilte etter sovjetregimets fall. Sett fra USAs side var det ønskelig å beholde motsetninger som ga

et godt grep om europeiske allierte, samtidig som det militærindustrielle komplekset krevde opprustning for å skape vekst i økonomien. Neste fase i den nye kalde krigen var så intervensjonen på Balkan på tvers av FN-mandat på 1990-tallet. Kina og Russland holdt seg tilbake etter 2001 og «krigen mot terror», men Moskva blei utfordra med Nato-utvidelsen i de mange grenseområdene noen få år seinere. Achcar avdramatiserer Kinas økonomiske og militære styrke, og peker på den anti-kinesiske krigsretorikken til Natos generalsekretær. Mest nådeløs er han mot Putins kvasi-paranoide nasjonalisme, landets autoritære kapitalisme og okkupasjonskrig, som nå dessuten har blåst nytt liv i Nato. Slik blir det gode bøker av.